

## ԱՐՏԱՔԻՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Կուրան անկախ.—Մարտինիկայի աղէտը.—Ֆրանս-ռուսական զինակցութեան նոր ցոյց.—Ֆրանսիական պարլամենտի նոր կազմը.—Նոր կառավարութիւնը.—Ելզաս-Լօթարինգում բացառիկ օրէնքների վերացումը.—Պրուսիայի քաղաքականութիւնը լեհական գաւառներում.—Համեմատութիւն Անգլիայի հետ.—Խաղաղութեան դաշն անգլիացիների և բօէրների մէջ.—Անգլիայի և Ռուսաստանի մրցումը մերձաւոր Արեւելքում.—Պարսից Եահի նոր ճանապարհորդութիւնը և Պարսկաստանի բարենորոգման հարցը։

Կիլիկիայի կաթողիկոսական հարցը.—Սանասարեան դպրոցը։

Նոր Աշխարհի Մեծ Անտիլեան կղզիները «գոհար» Կուրան, որի բնակիչների հերոսական մաքսառումը սպանական բռնութեան դէմ մի քանի տարի առաջ աշխարհ էր զարմացնում, ինչպէս յայտնի է, ազատուեց եանկիները միջամտութեամբ և սկզբում կառավարում էր այդ ազատարարների ձեռքով։ Միայնակ-Նահանգների կառավարութիւնը այժմ արդէն իր միասիւս կատարած է համարում. ամերիկական զինուորական նահանգապետ Վուդը յանձնեց կղզու կառավարութիւնը կ ու բ ա կ ա ն հ ա ն բ ա պ ե տ ու թ ե ա ն նախագահին և իր զօրքերի հետ հեռացաւ խաղաղած կղզուց...

Եթէ մի ժամանակ տմարդ չարագործութիւններից առաջացած աղէտն էր դարձրել աշխարհի ուշադրութիւնը Անտիլեան կղզիների վրայ, այժմ բնութեան անեղ մի երեւոյթ է բեւեռել մարդկութեան ուշքը դէպի այդ կղզիների այն խումբը, որ կոչւում է Փոքր Անտիլեան, որոնցից է և Ֆրանսիապատկան Մարտինիկան։

Մի դժբախտ առաւօտ (ապրիլի 26) այդ կղզու Սեն-Պիեռ քաղաքը, հին Սօդոմ և Գոմօրի նման, կործանուեց երկնքից թափուող կրակից։ Այդ կղզու վրայ գտնուող ճաղատ լեռը (Montagne Pelée), որ յիսուն տարի մարած էր երեւում իբրեւ հրաբուլդ, դուրս ժայթքեց իր միջից հրանիւթ լուսա, կրակի նման շիկացած քարերի մի տարափ և ամպանման մոխիր, որոնք

միանգամայն ջնջեցին երկրի երեսից դարերի ընթացքում մըրջիւնային ջանասիրութեամբ կառուցուած քաղաքը իր բազմաթիւ բնակիչներով:

Այդ գաղութի մայրը, Ֆրանսիան, ամեն կողմից ստացաւ խոր ցաւակցութիւն և դրամական նուիրատութիւններ աղէտից վնասուածների օգտին: Բայց կեանքը սուգի և ուրախութեան անվերջ մի շղթայ է, ուստի Մարտինիկայի աղէտը չէր կարող նսեմացնել այն ցնձալի ոգևորութիւնը, որով կենսութեան ֆրանսիական ազգը հետևում էր իր ներկայացուցիչ Լուրէին, կրօնշատուում, Յարսիօէ Սէլօյում և Պետերբուրգում յոյց տուած փառաւոր ընդունելութեան մանրամասնութիւններին: Ի լուր աշխարհի երկու բարեկամ ազգերը, յանձին Նիկոլայ II Միապետի և Հանրապետութեան նախագահ Լուրէի, յայտնում էին ֆրանս-ռուսական զինակցութեան օրէջօր աճող և ամրացող կապերը:

Մինչդեռ Ֆրանսիայի ներկայացուցիչը փոխադարձ այցելութեան էր գնացել ռուսաց Կայսրին, Պարիզում վերջնականապէս պարզում էր պատգամաւորների ընտրութեան վերջնական արտայայտութիւնը: Այդ ընտրութիւնները հաստատեցին, որ արմատական հայեացքները այժմ գերիշխում են Ֆրանսիայում: Ընտրուած 589 պատգամաւորներից միայն 41 հոգի են պատկանում անպայման յետադիմական կուսակցութեան կամ միպետականներին: «Matin» հաշւում է որ պատգամաւորներից 388-ը կառավարութեան կողմնակից հանրապետականներ են: Եւ թէ դա լուսատեսութիւն չէ այդ երկում է նրանից, որ մայիսի 19-ին պատգամաւորների ժողովի նախագահ ընտրուեց 326 ձայնով արմատական կուսակցութեան պարագլուխներից մէկը — Լէօն Բուրժուան...

Չընայած որ Ֆրանսիան ընտրութիւններով մեծամասնութիւն տուաւ Վալդեկ-Բուսսօյի կարինետին, այդ վերջինը, երեք տարուայ ետանդուն գործունէութիւնից յետոյ, համարեց իր զրածն պատակներին հասած — երկիրը Դրէյֆուսեան և հակահանրապետական կուսակցութիւնների յարուցած յուզումներից և խռովութիւններից հանգստացած էր — ուստի և, պատճառ բերելով յոգնածութիւնը, հրաժարուեց շարունակել կառավարութեան ղեկավարութիւնը:

Լուրէն յանձնեց նոր կարինետի կազմութիւնը դարձեալ արմատականի, սենատոր Կօմբին, որ չը նայած իր մօտ 67 տարեկան հասակին բաւական ետանդուն մասնակցութիւն էր յոյց տուել Վալդեկ-Բուսսօյի հակակղերական ձեռնարկութիւններին, Կօմբը ի միջի այլոց, նախադահում էր Ծերակոյտի այն յանձնա-

ժողովին, որին յանձնուած էր միաբանութիւնների օրինագծի քննութիւնը:

Հետադիւրներից յայտնի է, որ նախագահ Կոմբը նոր կարիւնատուժ լինելու է և ներքին գործերի ու դաւանութիւնների միւնիստր, իսկ կարբինեալի միւս անդամներն են. Վալլէ—արդարագատութեան, Դելկասէ—արտաքին գործերի, Անդրէ—գինուորական, Մարէժուէ—ծովային, Շօմի—լուսաւորութեան, Պելլրտան—հասարակական աշխատանքների, Դումէրգ—գաղութների, Տրույօ—առևտրի, Մուժօ—երկրագործութեան և Բուվիէ—ֆինանսների:

Այդպէս անա երեսուն տարի առաջ պարտուած ու անպատուած միապետական Ֆրանսիան այսօր կարող է պարծենալ որ հանրապետական իդէալները արդէն խոր արմատներ են գցել իր ժողորդի սրտում. հետեւանքը վառաւոր է թէկուզ այդ եղած լինի էլզաս-Լօթարինգիան կորցնելու գնով...

Երբեմն Ֆրանսիայի մի մաս եղած էլզաս-Լօթարինգիան էլ այնքան արդէն հաշտուած է երեւում իր խորթ մօր հետ, որ արժանի է գտնուել նրա չնորքին. Վիլհելմ II-ը այսուհետև աւելորդ է համարում պահպանել կայսրութեան այդ գաւառում բացառիկ օրէնքների տիրապետութիւնը, սակայն վերայնում է դիկտատուրան էլզաս-Լօթարինգիայից և հաստատում է նրա մէջ գերմանական ընդհանուր օրինական կարգ կանոն. այլ ևս ոչ մի էլզաս-Լօթարինգիցի չի կարող աքսորուել, ոչ մի լրագիր չի կարող դադարեցնուել, ոչ ոք չի կարող պատժուել լոկ ադմինիստրացիայի ըստհայեցողութեամբ: Քաղաքացիական իրաւունքները վերականգնուած են Գերմանիայի և այդ մասում:

Այդպէս բարեհաճ վարուելով իր կայսրութեան արեւմտեան սահմանի ազդարնակութեան հետ, Վիլհելմը չը քաշուեց հրապարակապէս, Մարինըրուրդում, իր յասուժը և սպանակիքը յայտնել արեւմտեան սահմանի իր հպատակների, այսինքն լեհացիների հասցէին: Պրուսիան, Բիսմարկից սկսած, ոչ մի միջոց չի խնայիլ գերմանացնելու համար լեհական գաւառները. բայց բաւական չը համարուեց հասարակական դպրոցներից լեհական լեզուն հալածելը և 200 միլիօն գումարի յատկացումը լեհական կալուածները գերմանական դարձնելու նպատակով: Այժմ, երբ լեհը յոյց տուեց զօրեղ ինքնապաշտպանութիւն, սկսում է գալլի և գառան պատմութիւնը. ճնշողը զանգատուած է ճնշուողից: Պրուսական կառավարութիւնը ծրագրում է նշանակել նոր 250 միլիօն մարկ՝ գերմանական գաղութական հոսանքով ողողելու համար լեհական գաւառները:

Գերմանացիան այդ քաղաքականութեան անարդար կողմը

լաւ ընորոշում են Ե. Բիխտէրի հետեւեալ խօսքերը. «Ով կանգնած է իրաւունքի և օրինականութեան կողմը, նա չը պէտք է այնպէս երեւակայի, որ իբրեւ թէ լեհերը—աւելի պակաս լիա-իրաւունք քաղաքացիներ են, քան գերմանացիները. սահմանադրութիւնը ասում է, թէ քաղաքացիները, առանց կրօնի և լեզուի խտրութեան, հաւասարապէս օգտուում են բոլոր հաստատութիւններէից, բոլոր իրաւունքներից և ազատութիւնից, մինչդեռ կառավարութիւնը այդ օրինագծով, ինչպէս և դրա նախորդներով 1886 և 1898 թ.թ., տարբերութիւն է դնում լեհերի և գերմանացիների մէջ: Հարկ վճարողների փողերով, հետեւապէս նաև լեհերի փողով, հիմնուում է մի ֆօնդ՝ ձեռք բերելու հող, որից կարող են օգտուել միայն գերմանացիները: Այդ թէ ըստ էութեան և թէ ըստ ձեւի—սահմանադրութեան հիմնական յօդուածի խախտում է...»

Ի հարկէ, այդ բոլոր արտակարգ կարգադրութիւնները միայն ուժեղացնում են լեհ ազգի ընդդիմադրական ոյժը, չը նայած Պրուսիայի յատկացրած միլիօններին, լեհական մասնաւոր հողային բանկը մեծ աջողութեամբ մրցում էր այդ ֆօնդի հետ ու ինքը գնում լեհական գաւառներում վաճառուող հողերը, և այսօր ոչ միայն չի կրճատուել լեհական հողատիրութիւնը, այլ նոյն իսկ ընդարձակուել է Լեհաստանում...

Այդ բոլորից յետոյ, ինչպէս կեղծիք և փարիսեցիութիւն չը համարել գերմանական շովինիստների հարայ հրոցները Անգլիայի քաղաքականութեան դէմ բօէրների նկատմամբ: Կատարեալ իրաւունք ունէր Չեմբերլէնը համեմատական չափեր դնել Անգլիայի և եւրոպական միւս մեծ պետութիւնների գործ դրած միջոցների մէջ... Այդ հաստատում է նոյն իսկ խաղաղութեան վերջին դաշինքի յօդուածներով. թշնամու քաջութիւնը և անվեհերութիւնը դրուատել և վեհանձնութիւն ցոյց տալ դէպի պարտուած ժողովուրդը, զրկելով նրան միայն քաղաքական անկախութիւնից, բայց ոչ քաղաքացիական լիակատար իրաւունքներից—այդ ներկայումս միայն Անգլիան գիտէ անել...

Բօէրների պարագլուխները, մայիսի 15-ին, հաւաքուելով, Կիչների հաւանութեամբ, Ֆերէյնիզինգում, միասին խորհրդակցեցին Անգլիայի առաջարկած պայմանների մասին և ապա ուղարկեցին իրանց ներկայացուցիչներին Պրետորիա, Կիչների մօտ: Մայիսի 31-ին (ն. տ.) խաղաղութեան պայմանագիրը կնքուեց երկու ազգերի ներկայացուցիչների ստորագրութիւններով: Անգլիայի կողմից Կիչներն էր և Միլնէրը, Օրանժեան նախկին հանրապետութեան կողմից՝ Շտէյն, Դեվետ, Օլիվէ և

Հերցոգ, իսկ Տրանսվալի կողմից—Շալկ Բուրգեր, Բէյց, Լուի Բօթա և Դեկարէյ:

Ահա  $2^{1/2}$  տարուայ սարսափելի մաքառումից յետոյ անգլո-սաքս և հօլլանդական ուսաների կնքած պայմանագրի գըլխաւոր կէտերը.

Պատերազմի դաշտում գտնուող բօէրները անյապաղ վայր են դնում զէնքը և յանձնում են իրանց ձեռքում և թէ իրանց հսկողութեան տակ եղած բոլոր թնդանօթները, ուրիշ զէնքեր և պատերազմական պաշարը, և հրաժարւում են այլ ևս ընդդիմադրել Էդուարդ VII թագաւորի իշխանութեան, որին ընդունում են իրանց օրինաւոր վեհապետ:

Տրանսվալի և Օրանժեան հանրապետութեան սահման ներից դուրս պատերազմի դաշտում գտնուող բոլոր բօէրները, և բոլոր բօէր գերիները, որոնք այժմ գտնւում են Հարաւային Աֆրիկայի սահմաններից դուրս, յետ են բերուելու, հէնց որ յայտնեն թէ ընդունում են Էդուարդ թագաւորի հպատակութիւնը, և հէնց որ կը ճարուեն և կը ապահովուեն դրանց փոխադրելու և պահելու միջոցները:

Անձնատուր եղածների կամ յօժարակամ վերադարձած բօէրների դէմ չի յարուցուելու ոչ քաղաքական, ոչ քրէական մեղադրանք պատերազմին մասնակցելու համար: Այս յօդուածը չի տարածւում մի քանի վարմունքների վրայ, որոնք հակասում են պատերազմական սովորութիւններին. դրանք քննուելու են զինուորական դատարանով, իսկոյն պատերազմը դադարելուց յետոյ:

Հօլլանդական լեզուն կը դասաւանդուի Տրանսվալի և Օրանժեան հասարակական դպրոցներում և կը թոյլատրուի դատարաններում:

Զինուորական կառավարչութիւնը ըստ կարելոյն կարճ ժամանակամիջոցում կը փոխուի քաղաքացիականով, և, հէնց որ հանգամանքները ներեն, կը մտցնուեն ներկայացուցչական հաստատութիւններ, որոնք տանում են դէպի ինքնավարութիւն:

Պատերազմական ծախքերը վճարելու համար առանձին հարկ չի դնուելու Տրանսվալի և Օրանժեան գաղութի սնչարժեքների վրայ:

Անգլիական կառավարութիւնը կը յտտկացնի անվերադարձ 3 միլիօն ֆունտ ստերլինգ՝ նպաստ տալու համար այն բօէրներին, որոնք իրանց սեփական ոյժերով անկարող են վեփականգնել իրանց տնտեսութիւնը:

Բացի այդ 3 միլիօնից, անգլիական կառավարութիւնը

պատրաստ է նոյն նպատակով տալ անտոկոս ավանս, իբրև փոխառութիւն երկու տարով:

Կապի և Նատալի ապստամբների (աֆրիկանդներին) բոլոր պարագլուխները դատի են մատնուելու և պատժի ենթարկուելու, սակայն ոչ մի զէպքում մահուան պատժի: Իսկ մնացած ապստամբները, որոնք կուռւմ էին Անգլիայի զէմ իբրև հասարակ մարտնչողներ, կը պատժուեն նրանով որ կը զրկուեն ընտրողական իրաւունքից, այսինքն՝ իրաւունք չեն ունենալ իրանց ներկայացուցիչ ընտրել պարլամենտում և ընտրուել նրա մէջ: Նմանապէս դրանք զրկոււմ են իրաւունքից՝ ստանալ վերս յիշած օժանդակութիւնից և փոխառութիւնից՝ իրանց տընտեսութիւնը վերականգնելու համար:

Հասկանալի է, թէ ինչպիսի անկեղծ ցնծութեամբ, սկսած թագաւորից մինչև վերջին բանուոր անգլիացին, ընդունեցին խաղաղութիւն կապելու լուրը: Անգլիան այդպիսով ազատուեց սարսափելի վտանգից, որ ինչպէս մի կօշմար 2<sup>1</sup>/<sub>2</sub> տարի կաշկանդել էր նրա ներքին կեանքը և թուլացրել նրա ձայնը միջազգային հարցերում:

Անգլիայի այդ գրութիւնը, ի միջի այլոց, ձեռնտու էր գերմանական ազդեցութեան տարածման թիւրքիայում և ուսսականին՝ Պարսկաստանում: Ռուսաստանը, չը բաւականանալով իր գերիշխող գրութիւնից հիւսիսային Պարսկաստանում, փորձեր արեց երևալ և Պարսից Ծոցում, առևտրական կապեր սկըսել նաև հարաւային Պարսկաստանում, ուր մինչև այժմ գերիշխում էր Անգլիան: Բնականաբար, թէհրանի կառավարութիւնը չի կարող, անգլիացիների «խաթեր»՝ թուլացնել իր բարեկամական կապերը իր հիւսիսային մեծ և հզօր հարեւանի հետ, Պարսկաստանը գտնոււմ է ամբողջապէս ուսական հմայքի տակ և ներքնապէս այնքան թոյլ է և յետամուտ, որ լոկ կրաւորական դեր կարող է կատարել միջազգային կեանքում:

Թէ նախկին վեհապետ Նասրէդդինի և թէ նրա յաջորդի, այժմեան Շահի, ճանապարհորդութիւնները եւրոպայում չատքիչ բան կարող են փոխել պարսկական ներքին կացութեան մէջ: Պարսկաստանը չունի այն մտաւորական տարրը, ինտելիգենցիան, որը կարողանար լուրջ վերանորոգումներ աջողեցնել իր հայրենիքում: Պարսկական միջավայրում հայերը, չը նայած որ թէ այժմեան Շահը և թէ նրա հայրը առանձին համակրանք և հովանաւորութիւն են ցոյց տուել զէպի իրանց այդ հպատակները զեռ չատ հեռու են եւրոպական քաղաքակրթութեան ներկայացուցիչներ լինելուց: Իսկապէս, մինչև օրս չատ ուղարկելի

առաջագիմութիւն են արել և, յամենայն դէպս, այնքան աչքաբաց և զարգացած չեն որ առաջնորդեն կոյրին . .

Այդ պէտք է խոստովանուել:

Շատ ուժեղ աշխարհական իշխանութիւն և լայն եւրոպական հայեացքների ու հզօր կամքի տէր, մի խօսքով, ձև Մեծն Պետրոս վերանորոգիչ են պէտք Պարսկաստանին, որ նա դուրս գայ թէօկրատիական կապանքներից, զարթնի դարեւոր քնից և սկսի նոր կեանքով ապրել: Ինչքան և լցուած լինի մեր սիրտը բարի զգացումներով դէպի Պարսկաստանի ապագան, այնուամենայնիւ, ի նկատի ունենալով նրա մէջ դեր կատարող տարրերը, մտաւորականութեան բացակայութիւնը, դժբախտաբար, լաւատես լինել և հաւատալ նրա ինքնուրոյն վերածնութեան—դժուարանում ենք...

Լ. Ս.

Մայիսի 27.

Կարնոյ Գաւառական ընդհանուր Ժողովը Ապրիլ 24-ին երկար և կարեւոր նիստ մ'ունեցաւ: Դադրած ժողովականներուն տեղ նորեր ընտրելու որոշումէն և տարեկան ելմտացոյցին քննութեան յետաձգումէն ետքը, գիւղացի երկու ժողովականներ առաջարկեցին Կարնոյ երեք վանքերու հասոյթներն յատկացնել վանքի մը մէջ դպրոցի հաստատման, ուր գիւղերուն համար վարժապետ և քահանայ պատրաստուին: Որոշուեցաւ Գաւառային վարչութեան Խառն Ժողովէն ստանալ ճիշտ տեղեկութիւն մը նոյն վանքերուն հասոյթներուն վրայ: Նստին մեծադոյն մասը, 7 ժամ, զոհուեցաւ Սանասարեան վարժարանի խնդրոյն: Այս պատճառաւ Քաղաքական Ժողովը հրաժարած էր, բայց անընդունելի դատուեցաւ Պ. Կարապետ եղեանց կարենեցիներն «ապերախտ» կոչած ըլլալով, բողոքելու համար գրութեան մը պատրաստութիւնն յանձնուած էր մասնախմբի մը, որ փոխանակ մէկի, երեք տեսակ գրութիւն բերաւ: Յետ երկար վիճարանութեան ընդունուեցաւ Աստուրեան Յովհ. էֆ.-ի պատրաստածը, որ երկարօրէն կ'իթուէ թէ կարենցիք որչափ բարեկամութեամբ, համակրութեամբ և թոյլտուութեամբ վարուած են Սանասարեան Հաստատութեան հետ, և կ'եզրակացնէ խնդրելով որ վարժարանը կարինէն չիփռագործի: Արդէն Սանասարեանց վարձու տրուած շէնքն այնքան վնասուած է երկրաշարժէն որ բազում ծախքի կ'կարօտի անոր նորոգութիւնը, և Կարնոյ Առաջնորդարանի անուոլն այնքան ուրիշ ծախքեր

Մայիս, 1902.

ունի որ կ'երեւի թէ հոն աւելի շահաւոր կ'դատուի որ ժամանակ մը եւ Սանատարեանք մեան՝ նորոգելով յիշեալ շէնքը:

Սանատարեան վարժարանը խարբերդ պիտի փոխադրուի թէ ոչ, օրուան զլխաւոր խնդիրն այս է տակաւին: Խնամակալութիւնը վերջնական որոշումը պիտի տայ այսօր վաղը, լսելէ ետքը նաեւ Աբուլեան էֆ.-ն, որ եկած է փաստաբանելու վարժարանին կարին մնալը: Ինչպէս մեր երէկի լուրերէն երեւեցաւ, կարնոյ Գաւառական Ժողովն որոշած է խնդրել որ վարժարանը մնայ կարին, որովհետեւ կարնեցիք կ'օգտուին անոր ներկայութենէն:—Անտարակոյտ: Բայց ասիկա պատճառ մ'է որ կարին մնայ, երբ ուրիշ աւելի ընդհանուր պատճառներ կ'պահանջեն որ այլուր փոխադրուի: Եթէ այսօր կարնոյ քաղաքի ազգայինք կ'օգտուին նիւթապէս, դրամապէս, կամ ուսումնապէս, վաղն ալ խարբերդի քաղաքին ազգայինք կրնան օգտուիլ նոյն չափ և նոյն ձևերով: Դիտելին ան միայն կրնայ ըլլալ թէ իբրեւ վերջնական տեղ հաստատուեան կարին թէ խարբերդ զգալի առաւելութիւն կ'ընծայէ, և իբրեւ բազմաձայ թեմերու կեդրոն, կարին թէ խարբերդ մեծագոյն իրաւունք ունի: Այս կրկին նկատումով ալ խարբերդի առաւել յարմարութիւնն անվիճելի է: Բայց որովհետեւ մեր մէջ խնդիրները դո՛ւն ուրեք սկզբունքի տեսակէտով կ'որոշուին, որովհետեւ մեր մէջ խնդիրներուն զուտ իմացականը միշտ երկրորդական կամ դիպուածական տեղ մը միայն կ'ընէ, մեք միշտ կ'կասկածինք թէ տեղափոխութեան այս բոլոր պաշտօնական խօսուքստուքները լոկ ձևականութիւն կամ ժամավաճառութիւն են, և թէ Սանատարեան Տեսուչներն և իրենց բազմաթիւ կարնեցի խնամք, պարագայք և այլք գոհ սրտով կրնան յեղշիղել ընդ միշտ թէ պապա պուրսա եւրլի տիւ: Արդէն, այս պահուս, կարնեցիք ստորագրած պիտի ըլլան իրենց մեղայադիրն առ Պ. Կարապետ եղեանց՝ երբէք իրենց մտքէն անցուցած ըլլալնուն համար թէ Սանատարեան վարժարանն այլուր կրնայ փոխադրուիլ և Ազգին մէկ կալուածն իրեն վերադարձուիլ: Տեսուչներն ալ, իբրեւ իրենց բանը գործը դիտող մարդիկ, հարկաւ կ'ոտխադասեն մնալ կարին, փոխանակ տեղափոխութեան մը ծախքերուն և յոգնութիւններուն, անպիսի տեղափոխութեան մը մանաւանդ որուն ծայրը մեծագոյն աշխատութիւն և յոգնութիւն կայ քան կարնոյ մէջ. դի խարբերդի մէջ մրցիլ պէտք է Ամերիկացոց Եփրատ Քոլէճին և Լատին Քոլէճին գէմ, մինչ կարնոյ մէջ միակ ձևը մրցումի զոր կ'ձանձնան Սանատարեան Տեսուչները կարնոյ պատուական ցուրտ ձմրան մէջ չմուշկի հիւնալի, ոգևորիչ մըր-

յումն է վարժարանին հարթայտակ և լոկ տափարակ սառնարանին վրայ...

Կիլիկիոյ Կաթողիկոսական նոր ընտրութիւնն յետաձգուած կ'մնայ մինչև որ Պատրիարքարանի պատուիրակն որոշուի. որովհետև, տեղւոյն Գաւառական Խառն Ժողովը խնդրած է Ազգ. Պատրիարքարանէն Աշոտ Եպս-ին Սամսոն մնալը, եկեղեցին վերաշինութեան զործին համար: Առաջին օրէն յարմարագոյն ընտրելին նկատուած էր Պատրիարքական Փոխանորդ Սրբազանը, բայց իր նեղացուցիչ հիւանդութիւնն որ մերթ կ'նորոգուի՝ արգելք էր իր Պոլսէն հեռանալուն: Կ'երևի թէ Ազգ. Վարչութիւնը պատուիրակի ուրիշ ընտրութիւն մի պիտի ընէ, և այն ատեն Ատանայի մէջ օրինական զործողութիւններն որոշուած ձևով պիտի կրկնուին, և այս անգամ աւելի դիւրին պիտի ըլլան, որովհետև Կիլիկիոյ Թեմականներուն կողմէ նոր պատգամաւորներու ընտրութեան պէտք չէ մնայած, նախորդ պատգամաւորներներն իրենց պաշտօնին մէջ անփոփոխ ըլլալով:

•Բիւզանդիոն»